

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విజ్ఞాన సర్వస్వము

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

ఘ్నాంబరధరం విఘ్నం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్సవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా తాం ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్సృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అశీ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థ, మవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆభివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం,
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ,
పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం చ,
శ్రీమస్తవోభారతే, ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, తృతీయా2ధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన, కలిష్టామహే ॥

॥ వ్యోస ధ్యానమ్ ॥

వ్యోసం వశిష్టనప్తారం శక్తిః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరోశరోత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్యోసాయ విష్ణురూపాయ వ్యోసరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే, వాసిష్ఠాయ నమోనమః ॥

స ఏవముక్షస్తయా ప్రాతిష్ఠతోదఙ్కః స పథి గచ్ఛన్నపశ్యదృషభమతిప్రమాణం
తమధిరూఢం చ పురుషమతిప్రమాణమేవ స పురుష ఉదఙ్కమభ్యభాషత ॥ 03 - 98 ॥

భో ఉదఙ్కైతత్ పురీషమస్య ఋషభస్య భక్షయస్వేతి స ఏవముక్తో నైచ్చత్ ॥ 03 - 99 ॥

తమాహ పురుషో భూయో భక్షయస్వోత్తఙ్కా మా
విచారయోపాధ్యాయేనాపి తే భక్షితం పూర్వమితి ॥ 03 - 100 ॥

స ఏవముక్తో బాధమిత్యక్త్వా తదా తద్ద్వషభస్య మూత్రం పురీషం చ
భక్షయిత్వోదఙ్కః సవ్రభమాదుత్థిత ఏవాప ఉపస్పృశ్య ప్రతస్థే ॥ 03 - 101 ॥

యత్ర సక్షత్రియః పౌష్యస్తముపేత్యాసీనమపశ్యదుదఙ్కః ॥
స ఉదఙ్కస్తముపేత్యాశీర్భిరభినన్ద్యోవాచ ॥ 03 - 102 ॥

ఆర్థీ భవంతముపాగతో2స్మీతి స ఏనమభివాద్యోవాచ
భగవన్ పౌష్యః ఖల్వహం కిం కరవాణీతి ॥ 03 - 103 ॥

తమువాచ గుర్వర్థం కుణ్డలయోర్థేనాభ్యాగతో2స్మీతి ॥
యే వై తే క్షత్రియయా పినద్ధే కుణ్డలే తే భవాన్దాతుమర్హతీతి ॥ 03 - 104 ॥

తం ప్రత్యువాచ పౌష్యః ప్రవిశ్యాన్తఃపురం క్షత్రియా యాచ్యతామితి ॥
స తేనైవముక్తః ప్రవిశ్యాన్తఃపురం క్షత్రియాం నాపశ్యత్ ॥ 03 - 105 ॥

స పౌష్యం పునరువాచ న యుక్తం భవతాహమస్యతేనోపచరితుం
న హి తే2న్తఃపురే క్షత్రియా సన్నిహితా నైనాం పశ్యామి ॥ 03 - 106 ॥

స ఏవముక్తః పౌష్యః క్షణమాత్రం విమృశ్యోత్తఙ్కం ప్రత్యువాచ
నియతం భవానుచ్ఛిష్టః స్మర తావన్న హి సా క్షత్రియా ఉచ్ఛిష్టేనాశుచినా
శక్యా ద్రష్టుం పతివ్రతాత్వాత్ సైషా నాశుచేర్దర్శనముపైతీతి ॥ 03 - 107 ॥

(అథైవముక్త ఉదఙ్కః స్మృత్వోవాచాస్తి ఖలు మయోత్థితేనోపస్పృష్టం గచ్ఛతా చేతి ॥
తం పౌష్యః ప్రత్యువాచ - ఏష తే వ్యతిక్రమో నోత్థితేనోపస్పృష్టం
భవతీతి శీఘ్రం గచ్ఛతా చేతి ॥)

అథోదఙ్కస్తం తథేత్యుక్త్యా ప్రాజుఖ ఉపవిశ్య సుప్రక్షాలితపాణిపాదవదనో
 నిఃశబ్దాభిరఘనాభిరనుష్టాభిర్ద్వితాభిరద్భిస్త్రీః పీత్వా ద్విః పరిమృజ్య
 ఖాన్యద్భిరుపస్పృశ్య చాన్తఃపురం ప్రవివేశ ॥ 03 - 108 ॥

తతస్తాం క్షత్రియామపశ్యత్, సా చ దృష్ట్వేవోత్తఙ్కం ప్రత్యుత్థాయాభివాద్యోవాచ
 స్వాగతం తే భగవన్నాజ్ఞాపయ కిం కరవాణీతి ॥ 03 - 109 ॥

స తామువాచైతే కుణ్డలే గుర్వర్థం మే భిక్షితే దాతుమర్హసీతి ॥
 సా ప్రీతా తేన తస్య సద్భావేన పాత్రమయమనతిక్రమణీయశ్చేతి మత్వా తే
 కుణ్డలే2వముచ్యాస్మై ప్రాయచ్చదాహా చైన మేతే కుణ్డలే తక్షకో నాగరాజః
 సుభృశం ప్రార్థయత్యప్రమతో నేతుమర్హసీతి ॥ 03 - 110 ॥

స ఏవముక్తస్తాం క్షత్రియాం ప్రత్యువాచ భగవతి సునిర్భృత్తా భవ ॥
 న మాం శక్తస్తక్షకో నాగరాజో ధర్షయితుమితి ॥ 03 - 111 ॥

స ఏవముక్త్యా తాం క్షత్రియామామన్త్ర్య పౌష్యసకాశమాగచ్ఛత్ ॥
 ఆహా చైనం భోః పౌష్య ప్రీతో2సీతి తముత్తఙ్కం పౌష్యః ప్రత్యువాచ ॥ 03 - 112 ॥

భగవంశ్చిరేణ పాత్రమాసాద్యతే భవాంశ్చ గుణవానతిథిస్తదిచ్చే
 శ్రాద్ధం కర్తుం క్రియతాం క్షణ ఇతి ॥ 03 - 113 ॥

తముదఙ్కః ప్రత్యువాచ కృతక్షణ ఏవాస్మి శీఘ్రమిచ్ఛామి యథోపపన్నమన్నముపస్కృతం
 భవతేతి స తథేత్యుక్త్యా యథోపపన్నేనాన్నేనైనం భోజయామాస ॥ 03 - 114 ॥

అథోదఙ్కః సకేశం శీతమన్నం దృష్ట్వా అశుచ్యేతదితి మత్వా తం పౌష్యమువాచ
 యస్మాన్నే2శుచ్యన్నం దదాసి తస్మాదన్దోభవిష్యసీతి ॥ 03 - 115 ॥

“ప్రహేతిత ” - మహాభారతంలోని క్లిష్టమైన శ్లోకాలకు విశ్లేషణ

నవద్వారమిదం వేశ్య త్రిస్థాణం పంచసాక్షికమ్ ।
క్షేత్రజ్ఞాధిస్థితం విద్వాన్ మో వేద స పరః కవిః ॥

దశ ధర్మం న జానంతి ధృతరాష్ట్ర నిబోధ తాన్ ।
మత్తః ప్రమత్త ఉన్మత్తః శ్రాంతః క్రుద్ధో బుభుక్షితః ॥

త్వరమాణశ్చ లుబ్ధశ్చ భీతః కామి చ తే దశ ।
తస్మాదేతేషు సర్వేషు న ప్రసజ్జేత పండితః ॥

జానాతి విశ్వాసయితుం మనుష్యాన్ విజ్ఞాతదోషేషు దధాతి దండమ్ ।
జానాతి మాత్రాం చ తథా క్షమాం చ తం తాదృశం శ్రీర్బుషతే సమగ్రా ॥

:: “గోవింద నామ సంకీర్తనమ్” ::

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్భక్తకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాన్తాయ కణ్కాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

